

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
ADRODDIAD I:	Cyngor Sir
DYDDIAD:	18 Mai, 2021
TEITL YR ADRODDIAD:	Adroddiad Blynyddol Trosolwg a Sgrwtini 2020/21
ADRODDIAD GAN:	Cadeiryddion y: 1. Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol 2. Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Adrodd ar waith y ddau bwyllgor sgrwtini yn ystod 2020/21 a darparu trosolwg o rhaglen waith sgrwtini ar gyfer 2021/22
SWYDDOG CYSWLLT:	Anwen Davies (Rheolwr Sgrwtini)
E-bost:	AnwenDavies@ynysmon.gov.uk
Rhif Ffôn	01248 752578

1. Argymhellion

Gofynnir i'r Cyngor:

A1 Gymeradwyo'r Adroddiad Blynyddol Trosolwg a Sgrwtini ar gyfer 2020/21

A2 Nodi'r cynnydd parhaus sy'n cael ei wneud o ran ein siwrnai ddatblygu Sgrwtini a'r effaith y mae hyn yn ei gael ar ymarfer.

A3 Penodi cadeirydd y Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio yn Bencampwr Sgrwtini ar gyfer y cyfnod rhwng Mai, 2021 a Mai, 2022.

2. Cefndir a chyd-destun

2.1 Mae'r Adroddiad Blynyddol hwn ar Drosolwg a Sgrwtini yn trafod y gwaith a wnaed gan y ddau bwyllgor sgrwtini rhwng Mai 2020 a Mai, 2021.

2.2 Bu cadeiryddion y ddau bwyllgor sgrwtini yn arwain ar ddatblygu'r blaen raglenni gwaith yn ystod y cyfnod hwn. Caiff blaen raglenni gwaith y pwyllgorau sgrwtini eu cyflwyno i'r Fforwm Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Sgrwtini a gynhelir yn fisol ac i bob cyfarfod o'r pwyllgorau sgrwtini ar gyfer eu cymeradwyo.

2.3 Bu swyddogaeth sgrwtini y Cyngor drwy daith wella yn sgil comisiynu'r Ganolfan Graffu Gyhoeddus i adolygu ein trefniadau sgrwtini yn lleol (Rhagfyr, 2017). Mae'r rhaglen wella a roddwyd mewn lle o ganlyniad i'r adolygiad wedi dirwyn i ben a rhaglen ddatblygu yn ei lle mewn cyd-destun gwella parhaus a datblygiadau ar gyflymder priodol a amlinellir yn yr adroddiad.

Mae effaith a gwerth ychwanegol gweithgaredd sgrwtini'n cyfrannu at flaenoriaethau corfforaethol y Cyngor drwy gefnogaeth a her.

3. Rôl Pencampwr Sgrwtini

3.1 Mae gan y Pencampwr Sgrwtini rôl bwysig o ran hyrwyddo'r swyddogaeth trosolwg a sgrwtini yn y Cyngor a gyda phartneriaid allanol yr Awdurdod. Nid yw'n swydd fandadol ac ni cheir unrhyw gydnabyddiaeth ariannol am ei gwneud. Ystyrir bod y rôl yn allweddol wrth ddangos ymrwymiad yr Awdurdod i sicrhau

bod Sgriwtini yn gwneud y gorau o gyfraniad Aelodau nad ydynt yn aelodau'r Pwyllgor Gwaith i berfformiad cyffredinol ac "iechyd corfforaethol" y sefydliad.

- 3.2** Ar 14 Mai, 2015 penderfynodd y Cyngor y dylid penodi cadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol yn Bencampwr Sgriwtini ar gyfer y cyfnod rhwng Mai, 2015 a Mai, 2016 ac y byddai'r rôl yn cael ei gwneud gan y ddau gadeirydd sgriwtini bob yn ail. O'r herwydd, dylid penodi Cadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio fel y Pencampwr Sgriwtini dynodedig am y flwyddyn nesaf.

Atodiad:
Adroddiad Blynyddol Trosolwg a Sgriwtini 2020/21

Adroddiad Blynyddol

Trosolwg a Sgriwtini: 2020-21

CYNNWYS

1	Rhagair
2	Ein strwythur lleol
3	Taith ddatblygu Sgriwtini yn lleol
4	Asesu effaith Sgriwtini
5	Edrych ymlaen i 2021/22
6	Cysylltu â Sgriwtini

ATODIADAU	
Atodiad 1	Beth ydy trosolwg a sgriwtini?
Atodiad 2	Cylch Gorchwyl ac Aelodaeth ein pwyllgorau sgriwtini
Atodiad 3	Y Weledigaeth ar gyfer Sgriwtini Effeithiol yn y Cyngor

1. RHAGAIR

Cynghorydd Aled Morris Jones

- Cadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol 2020/21
- Pencampwr Sgriwtini 2019/20 → 2020/21

Mae'n bleser gennyf ddarparu trosolwg o waith y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol dros y 12 mis diwethaf. Caiff sgôp gwaith y Pwyllgor ei drafod yn yr adroddiad hwn ac mae'n deg nodi bod y llwyth gwaith yn parhau i fod yn sylweddol ac amrywiol. Cynhaliwyd cyfanswm o 11 cyfarfod yn ystod y flwyddyn ddinesig, sy'n fwy na'r llynedd er gwaetha'r pandemig.

- **Gosod cyllideb flynyddol 2021/22** – un o brif gyfrifoldebau'r Pwyllgor yw cyfrannu at y broses o osod cyllideb flynyddol y Cyngor sy'n broses hanfodol sy'n cael effaith bellgyrhaeddol ar bob maes a gwasanaeth o fewn y Cyngor ac ar y cyhoedd. Rhoddodd y Pwyllgor ystyriaeth i'r cynigion o ran y gyllideb flynyddol ar gyfer 2021/22. Mae cyfraniad y **Panel Sgriwtini Cyllid** wedi ychwanegu gwerth at y broses hon hefyd, ac mae gwaith craffu manwl wedi cael ei gwblhau gan y Panel sydd wedi cynorthwyo'r Pwyllgor.
- **Monitro perfformiad yn chwarterol** – bu'r Pwyllgor fonitro perfformiad yn ystod 2020/21, gan ddefnyddio'r cerdyn sgorio corfforaethol sy'n rhoi sylw i nifer o ddangosyddion ar gyfer pob gwasanaeth unigol. Mae'r cerdyn sgorio'n parhau i esblygu fel arf effeithiol i Aelodau Etholedig graffu ar berfformiad a data'r gwahanol wasanaethau. Rhaid cydnabod bod y pandemig wedi cael effaith ar rai targedau yn naturiol.
- Mae ein gwaith fel pwyllgor hefyd wedi cynnwys craffu ar nifer o **Adroddiadau Blynyddol** gan gynnwys Adroddiad Blynyddol y Cyfarwyddwr Statudol ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol, ac Adroddiad Perfformiad Blynyddol i enwi rhai ohonynt, sy'n elfen greiddiol o waith y Pwyllgor.
- **Blaenoriaethau trawsnewid** - cyfranodd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol at y rhaglen moderneiddio ysgolion yn ardal Llangejni. Cafodd y Protocol Siarad Cyhoeddus mewn Pwyllgorau Sgriwtini ei weithredu yn y cyfarfodydd hyn er mwyn sicrhau mewnbwn y cyhoedd ym mhenderfyniadau strategol y Cyngor a gwrando ar eu lleisiau.
- **Pandemig Covid 19**- bu i'r Pwyllgor graffu ar ymateb y Cyngor i'r pandemig Covid 19 gan gynnwys yr elfennau ariannol, a phenderfynwyd i graffu yn fanylach ar ddwy agwedd benodol sef Llesiant staff y Cyngor a chymunedau a monitro effeithiolrwydd y strategaeth Tracio ac Amddiffyn (TTP).

Hoffwn ddiolch yn fawr i aelodau'r ddau is-banel sef y **Panel Sgriwtini Cyllid** a'r **Panel Sgriwtini Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol** sy'n gwneud cyfraniad gwerthfawr at waith y Pwyllgor.

I gloi, hoffwn bwysleisio bod y swyddogaeth Sgriwtini wedi addasu yn llwyddiannus yn ystod y pandemig, a bod y cyfarfodydd bellach yn rhai rhithiol. Hoffwn ddiolch i holl aelodau'r Pwyllgor a'r Swyddogion am eu cymorth yn ystod 2020/21.

Cynghorydd Aled Morris Jones

(Cadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a'r Pencampwr Sgriwtini)

Cynghorydd Gwilym O Jones

• Cadeirydd y Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio 2020/21

Teimlaf bod sgrwtini yn chwarae rôl hynod o bwysig yn llywodraethiant y Cyngor drwy ddwyn y rhai sy'n gwneud penderfyniadau i gyfrif, herio mewn modd adeiladol, ac yn sicrhau bod lleisiau'r cyhoedd a'n cymunedau yn cael eu clywed yn y broses o wneud penderfyniadau. Mae'r ffaith bod y Protocol Siarad Cyhoeddus mewn Pwyllgorau Sgrwtini bellach yn weithredol yn gam sylweddol ymlaen ac yn ffurfioli'r broses i'r cyhoedd leisio eu barn yn y Pwyllgorau Craffu.

Yn y lle cyntaf, hoffwn ddiolch i Aelodau'r Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio am eu cyfraniadau a'u hymrwymiad i waith y Pwyllgor sy'n gwneud cyfraniad pwysig i wireddu Cynllun y Cyngor ac wrth gynnal safonau ein gwasanaethau cyhoeddus. Mae'n bleser gennyf ddarparu trosolwg o'r gwaith y mae'r Pwyllgor wedi ymgymryd ag o yn ystod y 12 mis diwethaf. Mae'r Pwyllgor wedi gwneud argymhellion teg a chadarn i'r Pwyllgor Gwaith ar sawl pwnc a maes allweddol dros y cyfnod hwn, a hefyd gwaith partneriaid yr Awdurdod:

- **Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ynys Môn a Gwynedd (BCG)** – Mae'r Pwyllgor yn arwain ar y gwaith o graffu ar waith y Bwrdd sy'n bartneriaeth rhwng Gwynedd a Môn. Mae hyn yn cynnwys craffu ar wireddu'r Cynllun Llesiant, trefniadau llywodraethiant a'r Adroddiad Blynnyddol. Cafwyd enghraifft o waith craffu da gydag Aelodau yn holi sut mae'r Bwrdd wedi addasu ei raglen waith yn sgil y pandemig, a sut bydd hyn yn effeithio ar y Bwrdd yn y cyfnod Adfer.
- **Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru** – bu i'r Pwyllgor graffu ar y Cytundeb Llywodraethiant 2 newydd, a chodwyd cwestiynau pwysig iawn megis sut y bydd y risgiau posib o orwario mewn prosiectau yn cael eu rheoli, a sut mae'r Bwrdd wedi addasu i'r pandemig Covid 19 ac yn parhau i wneud yn ystod y cyfnod adfer a Brexit. Dyma'r Pwyllgor dynodedig fydd yn craffu ar waith y Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru, fydd yn hanfodol er mwyn sicrhau y buddion economaidd mwyaf i Ogledd Cymru a Môn yn benodol.
- **Perfformiad ysgolion** – Bu'r Pwyllgor graffu ar y bartneriaeth statudol sy'n bodoli rhwng y Cyngor a GwE. Mae cyfraniad y Panel Adolygu Cynnydd Ysgolion yn parhau yn allweddol yn y maes hwn, ond bu'n rhaid rhoi'r gwaith hwn o ymweld ag ysgolion a monitro perfformiad ysgolion unigol o'r neilltu ar hyn o bryd o ganlyniad i'r pandemig. Fodd bynnag, bwriedir ailafael yn yr ymweliadau pan fydd yr amodau yn caniatáu.
- **Partneriaethau eraill** – Mae'r Pwyllgor wedi craffu ar amrywiol adroddiadau er mwyn dal partneriaid i gyfrif yn ogystal â sicrhau'r canlyniadau gorau posibl i'r cyhoedd. Mae'r adroddiadau hyn wedi cynnwys Adroddiad Blynnyddol Bwrdd Partneriaeth Gogledd Cymru, Adroddiad Blynnyddol Partneriaeth Diogelwch Cymunedol, ac Adroddiad Blynnyddol Cydraddoldeb. O ganlyniad i'r pandemig, ni bu'n bosibl i nifer o'n prif bartneriaid ddod gerbron y Pwyllgor yn enwedig y gwasanaethau brys, gan eu bod wedi bod yn ymateb ar y rheng flaen i'r pandemig. Bydd trefniadau yn cael eu gwneud i'w gwahodd pan fydd yr amgylchiadau yn caniatáu.

Hoffwn ddiolch i holl aelodau'r Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio ac aelodau'r Panel Adolygu Cynnydd Ysgolion am y gwaith tîm effeithiol dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae'r holl aelodau

wedi llwyddo i addasu a sicrhau bod y swyddogaeth craffu yn parhau yn rhithiol drwy gydol y pandemig, a theimlaf y bydd nifer o'r agweddau a'r arferion da hyn yn parhau i'r dyfodol ac yn golygu bod y Cyngor yn ymgymryd â chraffu mewn modd arloesol, gan wneud y defnydd gorau o amser swyddogion ac Aelodau Etholedig.

Cynghorydd Gwilym O Jones

(Cadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio)

Cyd-destun Unigryw Pandemig Covid-19

1.1 Mae'n wir dweud fod y pandemig wedi cael ac yn parhau i gael effaith bellgyrhaeddol ar fywydau pawb, ein cymunedau a hefyd y modd y mae'r Cyngor yn darparu gwasanaethau. Mae'r cyfnod hwn (**rheoli'r ymateb brys i'r Pandemig, y Cyfnod Adfer a dychwelyd yn raddol i'r Normal newydd**) yn gyfnod heriol eithriadol i'r Cyngor a phob sefydliad cyhoeddus arall ar draws Cymru wrth i ni barhau i wynebu heriau argyfwng Covid-19. Mae hyn wedi golygu bod y Cyngor wedi gorfod newid ei ffordd o weithio o ganlyniad i'r argyfwng iechyd byd-eang.

1.2 Yn unol â Deddf Coronafeirws 2020 a Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Coronafeirws) (Cyfarfodydd) (Cymru) 2020 rydym yn cynnal cyfarfodydd o bell gan ddilyn y Strategaeth Cyfarfodydd Pwyllgor rhoddwyd ar waith o fis Mai¹. O ganlyniad i'r pandemig, rhoddwyd o'r neilltu y gofynion i graffu rhai adroddiadau blynyddol, neu ymestynwyd yr amserlen er mwyn ymgymryd â'r gwaith hwn, gan gyflwyno elfen o hyblygrwydd ar lefel leol i'r flaen raglen yn sgil y pandemig.

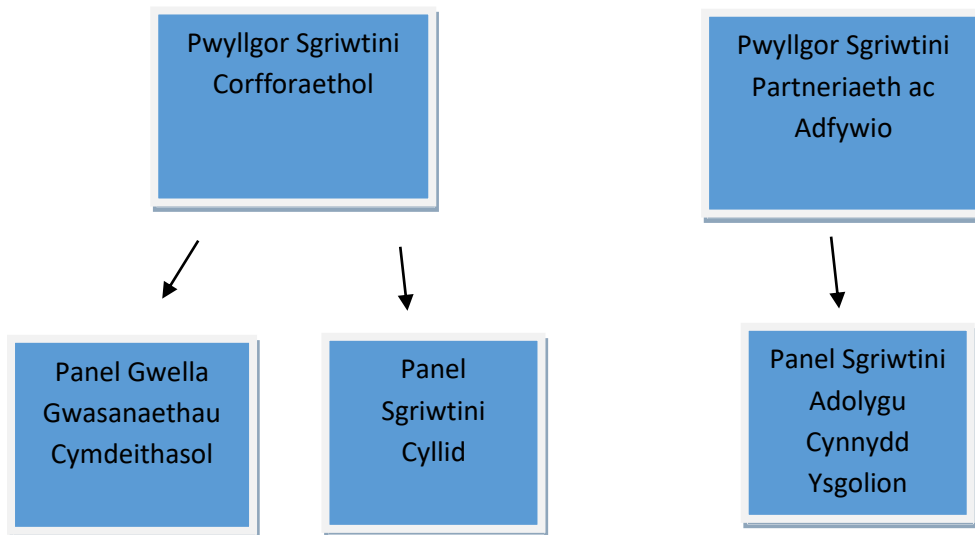
1.3 Bu i'r ddau Bwyllgor Sgriwtini ailafael yn eu rhaglenni gwaith ym mis Medi, 2020. Mae'r ddau Bwyllgor wedi cyfarfod yn rheolaidd ers hynny, ac wedi ailafael yn y gwaith craffu a oedd yn flaenoriaeth. Mae'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol wedi craffu'n llwyddiannus, gan sicrhau bod y Cyngor yn cyflawni ei amcanion corfforaethol a'i amcanion ar gyfer ei wasanaethau hefyd. Mae'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio wedi craffu ar bartneriaethau allweddol ac wedi cydymffurfio â'r holl ofynion statudol. Er hynny, mae rhai partneriaid a amserlenwyd yn naturiol wedi cael eu gohirio oherwydd y pandemig, ac mae rhaglen waith y Pwyllgor wedi cael ei blaenoriaethu i gydfynd â gofynion lleol a hefyd y pwysau yr oedd ein partneriaid yn ei wynebu.

2.0 EIN STRWYTHUR LLEOL

Mae pwyllgorau sgriwtini yn rhan o'r ffordd y mae llywodraeth leol yng Nghymru yn gweithredu. Eu prif bwrpas ydy dal y rheini sy'n gwneud penderfyniadau i gyfrif, gyrru gwelliannau, gweithredu fel llais y gymuned a chwarae rhan yn y gwaith o ddatblygu ac adolygu polisiâu. Trafodir crynodeb o'r cyd-destun polisi cenedlaethol yn **ATODIAD 1**.

2.1 Mae ein strwythur lleol yn cynnwys 2 bwyllgor sgriwtini a thri phanel:

¹ Strategaeth ar gyfer Cyfarfodydd Pwyllgor hyd at Ebrill, 2021 (CSYM, Mai, 2020).

Rhoddir crynodeb o gylch gorchwyl ac aelodaeth ein pwyllgorau sgriwtini yn **ATODIAD 2**.

3.0 TAITH DDATBLYGU SGRIWTINI YN LLEOL

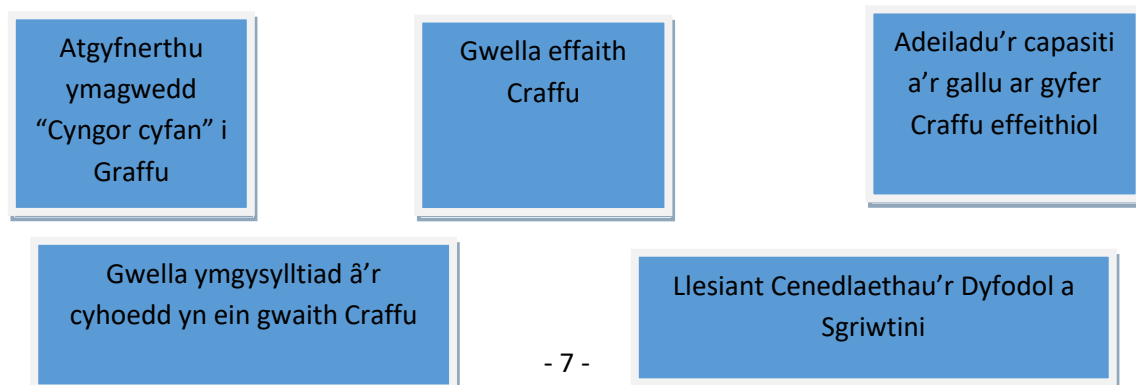
3.1 Bu swyddogaeth sgriwtini y Cyngor drwy daith wella yn sgil comisiynu'r Ganolfan Graffu Gyhoeddus i adolygu ein trefniadau sgriwtini yn lleol (Rhagfyr, 2017). Mae'r rhaglen wella a roddwyd mewn lle o ganlyniad i'r adolygiad wedi dirwyn i ben a rhaglen ddatblygu yn ei lle mewn cyd-destun gwella parhaus. Bu i'r adolygiad ddarparu sylfaen gref i ddatblygu rôl craffu o fewn y Cyngor, a'i gwella, gan sicrhau bod Aelodau'r Pwyllgorau Sgriwtini yn chwarae rôl flaenllaw o ran blaenoriaethau gwelliant y Cyngor, ac yn cefnogi dull cadarn ac effeithiol o wneud penderfyniadau, ac yn parhau i esblygu mewn modd cadarnhaol. Mae'r sylfeini cadarn hyn bellach yn sail i'r rhaglen ddatblygu sy'n gyrru gwelliannau a datblygiadau ar gyflymder priodol.

3.2 Themâu ein Rhaglen Ddatblygu

Oddi mewn i gyfyngiadau pandemig Covid, mae ein rhaglen ddatblygu wedi blaenoriaethu themâu allweddol (ceir crynodeb ohonynt isod), er mwyn darparu fframwaith cadarn i:

- Esbonio rôl a chyfraniad Sgriwtini i drefniadau llywodraethiant y Cyngor
- Nodi'r camau y mae angen eu cymryd yn y tymor byr a'r tymor canol er mwyn gwella Sgriwtini ymhellach a hynny yng nghyd-destun y pandemig a thu hwnt.

SIWRNAI DDATBLYGU SGRIWTINI: THEMÂU ALLWEDDOL

3 ASESU EFFAITH SGRIWTINI

4.1 Llywddodd Sgriwtini i sicrhau nifer o **allbynnau** pwysig yn ystod y flwyddyn sirol ddiwethaf sy'n mynd rhywfaint o'r ffordd tuag at ein cynorthwyo i asesu'r effaith y mae'r swyddogaeth wedi ei chael yn lleol:

- **Cyfarfodydd pwyllgor** – cynhaliwyd 16 o gyfarfodydd pwyllgorau sgriwtini yn ystod 2020/21 a hynny o fis Medi, 2020 ymlaen yn sgil y pandemig.

Pwyllgor	Nifer y cyfarfodydd a gynhaliwyd
Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol	10
Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio	6

Mae trefniadau cadarn wedi cael eu sefydlu hefyd i sicrhau bod cadeiryddion y pwyllgorau sgriwtini yn rhoi adborth yng nghyfarfodydd y Pwyllgor Gwaith ar faterion sydd wedi cael eu hystyried gan y ddau bwyllgor.

- **Cyfarfodydd y Paneli Sgriwtini** – cynhaliwyd cyfarfodydd rheolaidd o'r 3 phanel sgriwtini yn ystod 2020/21 o fis Medi, 2020 yn sgil y pandemig.

Panel	Nifer y cyfarfodydd a gynhaliwyd
Panel Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol	7
Panel Sgriwtini Cyllid	4
Panel Sgriwtini Adolygu Cynnydd Ysgolion	7

Mae gweithrediad y paneli hyn wedi cael ei sefydlu'n gadarn drwy:

- ✚ Sefydlu trefniadau llywodraethiant cadarn i gefnogi pob panel
- ✚ Sicrhau ffocws / cylch gorchwyl a rhaglen waith clir ar gyfer y paneli
- ✚ Sefydlu proses adrodd / uchafu er mwyn sicrhau yr adroddir ar waith y paneli sgriwtini yn chwarterol i'r ddau Riant Bwyllgor, gyda Chadeiryddion y Paneli yn cynnig argymhellion ar gynlluniau neu benderfyniadau arfaethedig
- ✚ Sicrhau'r cyflymder priodol ar waith y paneli, sy'n cydymffurfio â blaenoriaethau corfforaethol, a chraffu manwl ar bynciau hollbwysig i'r Cyngor.

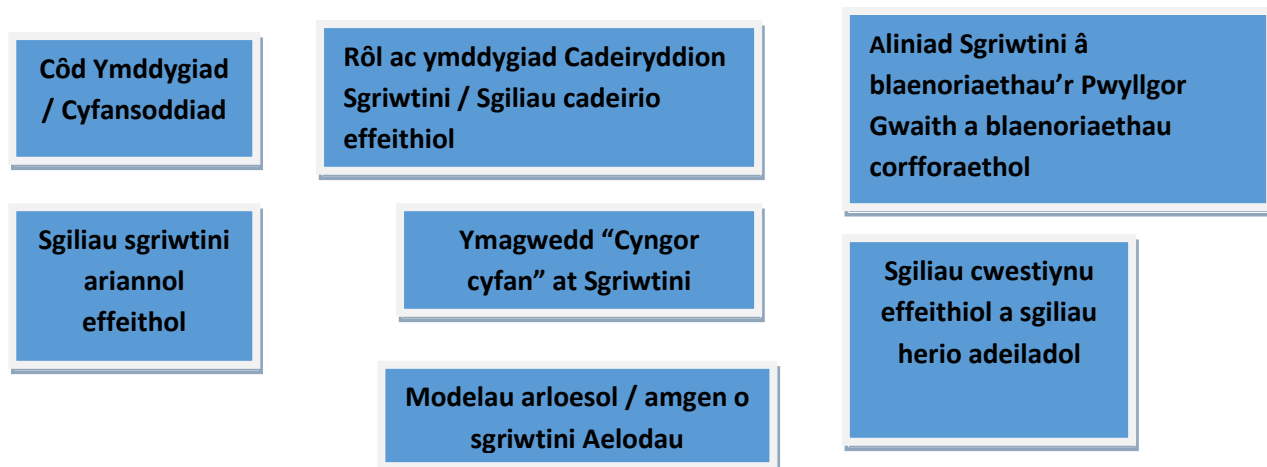
- **Blaen raglenni gwaith** – mae'r arfer o flaen raglennu gwaith wedi hen sefydlu ac mae hynny'n atgyfnerthu gwaith y ddau bwyllgor sgriwtini. Mae'r rhaglenni hyn yn bwysig o ran cynorthwyo aelodau pwyllgorau sgriwtini i flaenoriaethu eu gwaith ac maent yn cael eu trafod gyda'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth a'r Penaethiaid Gwasanaeth, ac yn cael eu trafod yn y Fforwm Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion Sgriwtini. Mae'r naill bwyllgor a'r llall yn adolygu cynnwys eu blaen raglenni gwaith yn rheolaidd, ac mae'r Blaen Raglenni Gwaith yn eitem sefydlog ar raglen y ddau Bwyllgor, er mwyn sicrhau eu bod yn parhau i fod yn berthnasol ac er mwyn cadw ar y blaen â blaenoriaethau lleol. Mae ein trefniadau blaen raglennu gwaith bellach yn canolbwyntio fwyfwy ar:

- Agweddau strategol
- Ymgysylltiad dinasyddion / rhanddeiliaid eraill a chanlyniadau
- Blaenoriaethau Cynllun y Cyngor a'r rhaglen drawsnewid gorfforaethol ar gyfer 2017/2022
- Risgiau
- Gwaith archwilio, arolygu a rheoleiddio

vi. Materion ar flaen raglen waith y Pwyllgor Gwaith.

- **Fforwm Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion** - mae'r Fforwm wedi'i hen sefydlu ac yn parhau i gwrdd bob mis. Ystyrir y Fforwm yn gyfrwng pwysig i oruchwyllo rhaglenni gwaith y pwyllgorau sgrwtini ac i gyd-drafod y blaenoriaethau â Chadeiryddion ac Is-gadeiryddion Sgrwtini. Mae hefyd yn cymryd y cyfrifoldeb am arwain ar y gwaith o ddatblygu swyddogaeth drosolwg a sgrwtini'r Cyngor a'i gwella'n barhaus. Mae rôl y Fforwm yn cynnwys sgysiau misol rhwng y Pwyllgor Gwaith (Arweinydd), Cadeiryddion/Is-gadeiryddion Sgrwtini a'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth (Prif Weithredwr) er mwyn sicrhau gwell aliniad rhwng rhaglenni gwaith.
- **Datblygu, hyfforddi a chefnogi Aelodau** – drwy:

✚ Sicrhau momentwm i rai elfennau allweddol llywodraethiant / sgrwtini er gwaethaf sgil effeithiau Covid:

- ✚ Mae elfennau sylweddol y rhaglen hyfforddiant a datblygu Aelodau corfforaethol wedi cael eu rhoi o'r neilltu ar hyn o bryd yn sgil y pandemig, ac mae'r hyfforddiant wedi canolbwyntio ar uwchsgilio aelodau o ran y dechnoleg, a sicrhau bod modd i bob un gymryd rhan yn effeithiol mewn cyfarfodydd rhithiol (modelau arloesol / amgen o sgrwtini Aelodau).
- ✚ Cynnal sesiynau briffio misol ar gyfer rhannu gwybodaeth / codi ymwybyddiaeth Aelodau Sgrwtini ar faterion allweddol (ee Cyd-Bwyllgorau Corfforedig, a Phorthladd Caergybi). Hefyd, fel fforwm ar gyfer hunanasesiad Aelodau / adlewyrchu ar berfformiad sgrwtini.

- **Sgrwtini ar draws maes ehangach** – ymagwedd ehangach tuag at sgrwtini gan Aelodau wedi cael ei datblygu yn ystod y flwyddyn drwy:
 - i. Gynllunio ymlaen yn effeithiol er mwyn sicrhau bod aliniad rhwng y pynciau a drafodir mewn sesiynau briffio i Aelodau, paneli sgrwtini a chyfarfodydd o'r pwyllgorau sgrwtini llawn
 - ii. Sicrhau adroddiadau cadarn, lefel uchel ac amserol i'r pwyllgorau sgrwtini gan ddwyn sylw at unrhyw lithriad yn ôl yr angen
 - iii. Datblygu ystod y pynciau a drafodir mewn sesiynau briffio Aelodau i gefnogi Craffu a sicrhau bod gwybodaeth ar gael i Aelodau ar bynciau strategol a thrawsnewid.
- **"Cau'r cylch Sgrwtini"** – drwy sefydlu trefniadau cadarn i:
 - i. Adrodd ar gynnydd neu uchafu materion o:

✚ Baneli sgrwtini i'r rhiant bwyllgorau

- ✚ Bwyllgorau sgrwtini i'r Pwyllgor Gwaith
- ✚ Y byrddau rhaglen corfforaethol i'r pwyllgorau sgrwtini.

- ii. Galluogi ac annog hunan-ddadansoddiad ac adlewyrchiad gan Aelodau Sgrwtini er mwyn nodi cryfderau a meysydd ar gyfer datblygiad / ffocws pellach.
- **Sgrwtini a Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol** – datblygu rôl Sgrwtini drwy:
 - ✚ Sicrhau bod Aelodau'n canolbwyntio ar y 5 ffordd i lunio cwestiynau
 - ✚ Gweithredu'r templed ar gyfer adroddiadau sgrwtini, sy'n rhoi llesiant cenedlaethau'r dyfodol wrth ei wraidd
 - ✚ Codi ymwybyddiaeth a rhoi gwybodaeth i Aelodau mewn sesiynau briffio a datblygu
 - ✚ Adolygu'r cynnydd a wnaed o ran datblygu rôl sgrwtini yn erbyn arfer orau
 - ✚ Sefydlu fframwaith i graffu gwaith y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a phartneriaethau allweddol.
 - **Ymgysylltiad dinasyddion â Sgrwtini** – datblygu datganiad polisi fel y sylfaen ar gyfer datblygu ymhellach ein prosesau ymgysylltu â dinasyddion drwy sgrwtini Aelodau a sefydlu camau i sicrhau y gwrandewir ar lais dinasyddion wrth wneud penderfyniadau yn lleol. Mae'r Protocol Siarad Cyhoeddus mewn Pwyllgorau Sgrwtini yn weithredol ers mis Hydref wedi iddo gael ei fabwysiadu gan y Cyngor Llawn ym mis Medi, 2020. Mae adran benodol ar wefan y Cyngor sy'n hyrwyddo'r Protocol, a lluniwyd datganiad i'r wasg er mwyn codi ymwybyddiaeth ac hyrwyddo ei ddefnyddgan y cyhoedd.

Mesur canlyniadau:

4.2 Mae sefydlu ac asesu effaith Sgrwtini yn heriol oherwydd nid yw **canlyniadau** gweithgareddau trosolwg a sgrwtini bob amser yn weladwy ac nid oes modd yn aml eu mesur mewn modd systematig. Ymhellach, nid yw'n hawdd mesur gallu'r swyddogaeth sgrwtini i ddylanwadu ar y sawl sy'n gwneud penderfyniadau drwy drafodaeth a dadl. Fodd bynnag, ceir rhai enghreifftiau ble mae mewnbyn sgrwtini wedi ychwanegu gwerth ac / neu wedi dylanwadu ar y modd y mae cynigion wedi cael eu gweithredu gan y Cyngor:

Canlyniadau Craffu Cyffredinol

- **Blaen raglenni gwaith** – mae rhaglenni gwaith sgrwtini yn rhaglenni treigl sy'n canolbwyntio ar ansawdd y gwaith craffu gyda llai o eitemau'n cael eu cynnwys er mwyn ychwanegu gwerth. Mae ein trefniadau hefyd yn sicrhau aliniad rhwng rhaglenni gwaith y Pwyllgorau Sgrwtini a rhaglenni gwaith y Pwyllgor Gwaith a'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth, ac mae'r rhaglenni gwaith yn eitemau sefydlog ar raglenni'r ddau Bwyllgor Sgrwtini.
Canlyniad: rhaglen waith dreigl ar gyfer pwyllgorau sgrwtini wedi'i halinio â blaenoriaethau corfforaethol.
- **Datblygiad, hyfforddiant a chefnogaeth i Aelodau** – mae sicrhau bod gan Aelodau Etholedig sydd ynghlwm â Sgrwtini y sgiliau a'r gallu i ymgymryd â'r gwaith yn elfen hollbwysig o drefniadau craffu'r Cyngor. Mae Cynllun Hyfforddi a Datblygu Aelodau yn bodoli ac mae modiwl e-ddysgu 'Cyflwyniad i Graffu' ar gael i'r holl aelodau etholedig. Ond fel y soniwyd eisoes mae elfennau o'r rhaglen wedi'u rhoi o'r neilltu am y tro yn sgil y pandemig, a hyfforddiant eleni wedi canolbwyntio ar ddatblygu sgiliau technoleg Aelodau er mwyn iddynt gymryd rhan yn rhithiol yng nghyfarfodydd y Cyngor. Mae'r sesiynau briffio Aelodau misol yn sesiynau datblygu anffurfiol, ac yn fodd iddynt dderbyn gwybodaeth sy'n eu cynorthwyo i graffu.

Canlyniad: Mae Aelodau sy'n ymwneud â'r broses Sgriwtini yn meddu ar y sgiliau a'r cymwyseddau cywir ac maent yn gallu cael mynediad i'r cyfleoedd hyfforddiant a datblygiad fel y maent eu hangen er mwyn cyflawni eu rôl yn effeithiol (*penderfyniadau gwell*).

- **Ymgysylltiad a chyfranogiad dinasyddion** – roedd mewnbyn sgriwtini i'r rhaglen **moderneiddio ysgolion** (ardal Llangeferni) yn cynnwys ymgysylltiad uniongyrchol â'r cyhoedd yn y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol, a chyfraniadau ganddynt, gyda hynny'n ychwanegu gwerth at y broses gwneud penderfyniadau.

Canlyniad: mae cyfraniad pobl leol a rhanddeiliaid eraill at y broses sgriwtini Aelodau wedi datblygu ymhellach ein gallu i sicrhau bod lleisiau pobl leol yn cael eu clywed fel rhan o'r broses gwneud penderfyniadau (*ymgysylltu'n well â'r cyhoedd*). Hefyd, sylfaen gref ar gyfer gwella canlyniadau ar gyfer y cyhoedd.

- **Hunan werthusiad; Mesur effaith sgriwtini** - yn dadansoddi effaith y daith wella a'r themâu allweddol a amlinellwyd fel rhan o'r daith hon, sef; Atgyfnerthu ymagwedd Cyngor cyfan i Graffu; Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a Sgriwtini; Gwella effaith craffu; Adeiladu'r capasiti a'r gallu ar gyfer craffu; Gwella ymgysylltu â'r cyhoedd yn ein gwaith craffu. Fel rhan o'r asesiad pwysleisiwyd y llwyddiannau craffu diweddar, a'r meysydd i'w gwella ymhellach i lywio'r gwaith craffu. Nodwyd bod lefel dealltwriaeth yr Aelodau o gymhlethdodau amrywiol wasanaethau'r Cyngor wedi cynyddu'n sylweddol dros y flwyddyn.

Craffu Cyllidol

- **Y broses o osod y gyllideb ar gyfer 2021-22** - mae ymagwedd strategol sy'n seiliedig ar ganlyniadau ac ar arfer orau wedi'i sefydlu'n lleol o ran gosod y gyllideb. Mae'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol wedi ystyried a chraffu ar y cynigion terfynol ar gyfer y gyllideb ac wedi cyflwyno argymhellion i'r Pwyllgor Gwaith o ran gosod y gyllideb ar gyfer 2021/22. Bu i'r Panel Sgriwtini Cyllid chwarae rôl bwysig yn y broses hon hefyd drwy graffu ar y cynigion terfynol ar gyfer y gyllideb refeniw a chyllideb gyfalaf. Bu i argymhellion a sylwadau craffu ddylanwadu ar benderfyniad terfynol y Cyngor. Hefyd, bu i'r Panel Sgriwtini Cyllid ymgymryd â gwaith craffu manwl o ran ystyried pennu'r dreth gyngor mewn modd sy'n gwarchod gwasanaethau'r Cyngor a sicrhau darpariaeth ar gyfer y risgiau anodd eu mesur, ac sy'n fforddiadwy i'r cyhoedd. I grynhoi, bu i'r Panel a'r Pwyllgor ychwanegu gwerth at y broses gwneud penderfyniadau
- **Adolygiadau Gwasanaeth**- Bu i Gadeirydd y Panel Sgriwtini Cyllid fynychu'r holl adolygiadau gwasanaeth diweddar fel rhan o'r broses o osod y gyllideb, ac fe adroddodd yn ôl i'r Panel Sgriwtini Cyllid. Nodwyd y byddai'r mwyafrif o'r toriadau posibl a gynigwyd yn mynd i gael effaith sylweddol ar allu'r Cyngor i ddarparu ei wasanaethau, ac y byddai gweithredu'r toriadau a gynigwyd yn risg sylweddol i'r Cyngor. Teimlwyd bod y Cyngor wedi cyrraedd diwedd y daith o ran gwireddu unrhyw arbedion na fydd yn creu risg sylweddol.

Canlyniad: ymagwedd fwy systematig o sgriwtini ariannol ac fel rhywbeth sy'n hanfodol ar gyfer sicrhau rheolaeth a llywodraethiant ariannol cadarn.

- **Monitro Cyllidebau Refeniw a Chyfalaf** - Mae'r Panel Sgriwtini Cyllid yn craffu ac yn monitro cyllidebau refeniw a chyfalaf y Cyngor yn chwarterol gan ganolbwyntio ar y meysydd gorwariant ac ymdrin ag unrhyw bwysau ariannol.
- **Effaith Covid-19 ar sefyllfa ariannol y Cyngor** - Derbyniodd y Panel Sgriwtini gyflwyniad gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog A151 yn crynhoi effaith Covid-19 ar sefyllfa ariannol y Cyngor. Dysgwyd am y costau ychwanegol a'r golled incwm yn sgil y

pandemig. Clywyd sut bu i'r blaen daliadau rheolaidd y RSG gan Lywodraeth Cymru gael effaith gadarnhaol ar sefyllfa ariannol y Cyngor.

Canlyniadau:

- Dull mwy systematig at graffu cyllidol sy'n seiliedig ar ganlyniadau gan wneud cyfraniad cadarn a phwysig at reolaeth ariannol a threfniadau llywodraethu.
- Gweithredu mesurau lliniaru effeithiol ychwanegol wrth ymateb i heriau ariannol mewn gwasanaethau penodol neu yn y Cyngor yn gyffredinol.

Craffu ar Wasanaethau Cymdeithasol

- **Panel Sgriwtini Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol** - Mae'r Panel wedi bod yn craffu ar gynnydd y cynllun gwella Oedolion a'r cynllun datblygu gwasanaethau plant. Mae'r gwaith hwn hefyd wedi cynnwys Aelodau'r Panel yn derbyn sesiynau hyfforddi a chodi ymwybyddiaeth er mwyn cyfoethogi eu gwybodaeth am y maes a'r heriau a thrwy hynny datblygu eu sgiliau craffu yn y maes gofal cymdeithasol. O ganlyniad i'r pandemig, cafodd yr Ymweliadau Laming eu rhoi o'r neilltu gyda'r ymweliadau yn cael eu cynnal yn rhithiol ers mis Mawrth, 2021. Mae rhaglen waith yn ei lle ar gyfer gweddill y flwyddyn galendr er mwyn craffu ar agweddau penodol o'r gwasanaeth. Mae craffu ar berfformiad y gwasanaethau cymdeithasol hefyd yn elfen sylweddol o raglen waith y Panel.
- **Ymateb y Gwasanaethau Cymdeithasol i Covid-19**- cafwyd cyflwyniad ar ymateb y Gwasanaethau Cymdeithasol yn ystod y pandemig, a chraffwyd ar y modd y bu i'r gwasanaeth addasu i'r amgylchiadau. Cafwyd trosolwg a sesiwn benodol ar sut mae'r Cartrefi Gofal wedi addasu yn ystod y pandemig, gan amlinellu'r heriau a'r gwersi a ddysgwyd.
- **Adroddiad Drafft Archwilio Mewnol a Chynllun Gweithredu Panel Rhiantu Corfforaethol**- cynhaliwyd archwiliad mewnol o effeithiolrwydd y Panel Rhiantu Corfforaethol ar gais y Prif Weithredwr, yr Arweinydd a'r Cyfarwyddwr Dros Dro Gwasanaethau Cymdeithasol, gan edrych yn benodol ar drefniadau llywodraethu (aelodaeth, cylch gorchwyl, proses adrodd, cadw cofnodion). Casglodd yr archwiliad bod tebygrwydd rhwng y ddau Banel, a bod cyfle i alinio gwaith y paneli yn fwy agos. Mae gwaith felly bellach ar y gweill i sicrhau bod yr un trefniadau yn weithredol ar gyfer y Panel Rhiantu Corfforaethol, ac i leihau nifer y cyfarfodydd o'r Panel Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol o 12 i 8, a chynnal cyfarfod o'r Panel Rhiantu Corfforaethol yn chwarterol. Bydd y newid hwn yn golygu bod mwy o aliniad rhwng y ddau Banel yn ogystal ag ehangu gwybodaeth yr aelodau sgrwtini o'r maes.

Mae'r ffrwd waith hon wedi arwain at y canlyniadau positif isod:

Canlyniadau:

- ✚ Tîm o Aelodau sydd wedi datblygu gwybodaeth lefel uchel am gymhlethdodau a heriau y mae'r gwasanaethau cymdeithasol yn eu hwynebu ynghyd â lefel o arbenigedd yn y maes gwasanaeth hwn.
- ✚ Creu amodau sy'n ffafriol i Sgriwtini effeithiol, e.e. bu gwelliant go iawn yn lefel a dyfnder y cwestiynu gan y Panel sy'n herio ond yn hyrwyddo gwelliannau parhaus.
- ✚ Gweithgareddau Sgriwtini sy'n cael eu cynllunio'n dda, sy'n effeithlon ac yn wrthrychol ac yn seiliedig ar dystiolaeth o amrediad o ffynonellau gan gynnwys ymgymryd ag Ymweliadau Safle a siarad â defnyddwyr gwasanaeth sy'n rhoi mewnwelediad clir o safon y ddarpariaeth er mwyn craffu ar y maes.

- ✚ Trosolwg eang o berfformiad y Gwasanaethau Cymdeithasol - ariannol a pherfformiad yn erbyn y Cynllun Gwella.

(penderfyniadau gwell, canlyniadau gwell)

Craffu ar y maes Addysg

Monitro Perfformiad Ysgolion unigol – Mae Sgriwtini yn chwarae rhan weithredol yn y broses o fonitro ac annog gwelliant o ran perfformiad ysgolion a Gwasanaeth Dysgu'r Cyngor. Er hynny, mae'r ffrwd gwaith hon wedi cael ei rhoi yn rhannol o'r neilltu ar hyn o bryd o ganlyniad i'r pandemig, ac mae'r Panel yn bwriadu ailymweld â'r ymweliadau hyn pan fydd yr amodau yn caniatáu. O'r herwydd bydd angen i'r Panel addasu'r modd y mae'n gweithio ac yn craffu ar berfformiad ysgolion unigol, ac mae cwmpas i'r Panel ymgymryd â'r gwaith hwn yn rhithiol dros Teams yn y dyfodol agos.

O ganlyniad i'r pandemig, ni gyfarfu'r Panel yn ystod y cyfnod Mai- Awst, 2020, gan ailgydio yn y gwaith o fis Medi ymlaen. Ers mis Medi, 2020 mae Aelodau'r Panel Sgriwtini Adolygu Cynnydd Ysgolion wedi:

- Cyfarfod â Phenaethiaid un ysgol gynradd a dwy ysgol uwchradd. Fel rhan o waith craffu y Panel gwahoddwyd dwy ysgol uwchradd (ar wahân) i drafod dwy daith benodol sef taith ysgol dros gyfnod y pandemig, a thaith wella ynghyd â datblygiadau a heriau perthnasol eraill. Cafwyd cyflwyniadau manwl ac effeithiol gan yr ysgolion gyda chyfle i aelodau y panel gwestiynu a herio fel yn berthnasol. Y bwriad wrth symud ymlaen yw gwahodd y dair ysgol Uwchradd arall o dan yr un drefn.
- Craffu ar Adroddiad Cynnydd GwE 2020/21: Cefnogi ysgolion yn ystod y pandemig.
- Craffu ar Ymateb y Gwasanaeth Dysgu ac Ysgolion Môn i Covid 19. Cafwyd cyflwyniadau penodol ar Ganolfannau Gofal a Dysgu o Bell, Dysgu Cyfunol, a chefnogaeth i blant bregus a phrosiect Caergybi.
- Craffu ar Ddiweddariad ar Ddatblygiadau Partneriaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad Gwynedd a Môn.
- Cynnal ymarfer hunanwerthuso
- Cyflwyno adroddiadau cynnydd amserol i'r rhiant bwyllgor.

Canlyniadau:

- ✚ Y Penaethiaid a Chadeiryddion y Cyrff Llywodraethu sydd yn y pen draw yn gyfrifol am berfformiad ysgolion. Fodd bynnag, mae craffu adeiladol gan y Panel a'r Pwyllgor yn ystod y cyfnod hwn wedi cyfrannu tuag at wella addysg ar yr Ynys.
- ✚ Mae gan Aelodau'r Panel ddealltwriaeth gadarn o gymhlethdodau a risgiau ysgolion sy'n gymorth mawr iddynt wrth graffu'n effeithiol ar berfformiad ysgolion unigol, eu dal i gyfrif gan fod ganddynt wybodaeth gyflawn am safonau ysgolion a'r cyd-destun ehangach mae'r ysgolion yn gweithredu y tu mewn iddo.

Craffu Partneriaethol

- **Cydweithio gyda phartneriaid allweddol**

Mae craffu'r gwaith o gydweithio rhwng y Cyngor a sefydliadau cyhoeddus eraill yn hollbwysig, ac mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn tanlinellu'r angen i gryfhau craffu ar bartneriaethau ymhellach. Cyfarfu'r ddau Bwyllgor Sgriwtini am y tro cyntaf ers ddechrau'r

pandemig yn ystod mis Medi, 2020, ac ers hynny, mae'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio wedi cyfarfod yn rheolaidd ac wedi ailafael yn y gwaith craffu ar bartneriaethau allweddol ac wedi cydymffurfio â'r holl ofynion statudol. Er hynny, mae rhai partneriaid a amserlenwyd yn naturiol wedi cael eu gohirio oherwydd y pandemig, a bu rhaid blaenoriaethu rhaglen waith y Pwyllgor i gydfynd â gofynion lleol ac ystyried gofynion a phwysau yr oedd ein partneriaid yn ei wynebu hefyd.

Craffwyd ar nifer o adroddiadau blynyddol ein partneriaid gan gynnwys Adroddiad Blynyddol Partneriaeth Diogelwch Cymunedol (2019/20), Adroddiad Blynyddol Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol (Rhan 9: Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol) 2019/20, ac Adroddiad Cynnydd GwE 2019/20, i enwi rhai ohonynt. Mae'r gwaith craffu hwn yn elfen hollbwysig o waith y Pwyllgor er mwyn sicrhau bod partneriaid y Cyngor a'r partneriaethau yn cyflawni er lles trigolion Môn.

Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru- Y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio yw'r Pwyllgor dynodedig sy'n craffu ar waith y Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru fydd yn hanfodol er mwyn sicrhau y buddion economaidd mwyaf i Ogledd Cymru a Môn yn benodol. Bu i'r Pwyllgor graffu ar y Cytundeb Llywodraethu 2 newydd ar gyfer y Bwrdd, a chodwyd cwestiynau allweddol megis sut y bydd y risgiau posib o orwario mewn prosiectau yn cael eu rheoli, a sut mae'r Bwrdd wedi addasu i'r pandemig Covid 19 ac yn parhau i wneud yn ystod y cyfnod adfer a Brexit.

Wrth symud ymlaen, bydd angen sicrhau bod eitemau statudol yn cael eu cyfarch, ac o bosibl bydd angen sicrhau rhoi sylw i'r eitemau a lithrwyd yn sgil y pandemig yn 2020 (*Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru, Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Ambiwylans Cymru, Comisiynydd yr Heddlu, Medrwn Môn a'r Gwasanaeth Cynllunio Argyfwng Gogledd Cymru*). Bwriedir gwahodd y partneriaethau ble mae'r rhaglen waith wedi llithro yn sgil pandemig Covid-19 i drafod eu gwaith partneriaethol a hynny i gyd-fynd â'r cyfnod adfer.

Canlyniadau:

- ✚ Sicrhau bod partneriaid yn cydweithio i fodloni'r ymrwymadau statudol i weithio gyda'i gilydd. Cafodd y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio sicrwydd bod partneriaid yn gweithredu'n effeithiol ar yr Ynys.
- ✚ Mae Aelodau'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio wedi datblygu eu gwybodaeth a byddent mewn sefyllfa gryfach i ddarparu sgriwtini effeithiol drwy fonitro rheolaidd wrth symud ymlaen.
- ✚ Mae blaen raglen waith y Pwyllgor wedi aeddfedu, ac mae'r Aelodau yn meddu ar wybodaeth drylwyr a datblygedig am waith partneriaethol y Cyngor. Hefyd, mae'r cwestiynau craffu yn cynnig her i'r gwaith partneriaethol, ac yn fodd o sicrhau bod y gwaith partneriaethol yn cyfrannu at gyflawni Cynllun y Cyngor, ac yn cynnig gwasanaethau o'r radd flaenaf i drigolion Môn.

• Craffu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Môn a Gwynedd

Sefydlwyd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Môn a Gwynedd yn 2016 yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, sy'n pwysleisio'r angen i graffu ar bartneriaethau, a'r angen i gyrrff cyhoeddus gydweithio er mwyn sicrhau gwell canlyniadau nawr ac yn y dyfodol.

Parhaodd y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio i graffu ar y bartneriaeth bwysig hon yn ystod y cyfnod hwn.

Canlyniadau:

- ✚ Craffu ar strwythur llywodraethu a threfniadau darparu'r BGC. Cafodd y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio sicrwydd fod y trefniadau llywodraethu yn cydymffurfio â gofynion statudol, ac nid oes angen unrhyw newidiadau ar hyn o bryd.
- ✚ Bu i'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio graffu ar gyflymder gweithredu ffrydiau gwaith y Cynllun Llesiant, a derbyniodd gadarnhad o'r prif risgiau a'r mesurau lliniaru, a'r camau ymarferol y mae'r Bwrdd yn eu cymryd er mwyn integreiddio eu blaenoriaethau i mewn i gynlluniau a strategaethau cyrff cyhoeddus eraill.
- ✚ Craffwyd ar Adroddiad Blynyddol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus 2019/20

Mesur Effaith ein Siwrnai Ddatblygu:

3.3 Mae'r tabl isod yn crynhoi effaith rhai o'n meysydd datblygu allweddol ar gyfer 2020/21:

EFFAITH TAITH DDATBLYGU CRAFFU

Maes Blaenoriaeth	Sut	Canlyniad
Gweledigaeth ar gyfer Craffu	Rydym wedi sicrhau dull Cyngor cyfan at sgriwtini. Mae gan y Cyngor Bencampwr Sgriwtini er mwyn sicrhau amgylchedd cefnogol er mwyn i sgriwtini lwyddo. Sylfeini cadarn wedi'u gosod gan Gadeiryddion ac Is-Gadeiryddion Sgriwtini i wella canlyniadau ar gyfer y cyhoedd, gwell penderfyniadau a llywodraethiant.	Tystiolaeth → cynnydd yn hyder yr Aelodau; gwell sgriwtini mewn pwyllgorau; strategaeth gwestiynu; ansawdd cyfraniadau'r Aelodau yng ngwaith paneli ac aeddfedrwydd y strategaethau cwestiynu; teimlad o Dîm Sgriwtini ymysg y rhan fwyaf o'r Aelodau. (penderfyniadau gwell, canlyniadau gwell)
Blaen raglenni gwaith Sgriwtini	Wedi datblygu ymhellach ein trefniadau a rhoi mwy o bwyslais ar: • agweddau strategol • ymgysylltu â'r cyhoedd • blaenoriaethau Cynllun y Cyngor (2017/22), a rhaglenni trawsnewid corfforaethol • risgiau	Rhaglenni gwaith treigl sy'n canolbwyntio ar lai o eitemau er mwyn ychwanegu gwerthu, a chanolbwyntio ar ansawdd craffu. Aliniad – wedi sicrhau blaen gynllunio effeithio er mwyn cael aliniad rhwng pynciau a drafodwyd mewn sesiynau briffio Aelodau, paneli sgriwtini a chyfarfodydd pwyllgorau sgriwtini. Aliniad rhwng rhaglenni gwaith ar draws y

	• gwaith archwilio, ymchwiliad a rheoleiddio • Eitemau sydd ar flaen raglenni gwaith y Pwyllgor Gwaith. • Wedi datblygu blaen adroddiad ar gyfer y rhaglen waith sy'n cael ei gyflwyno ym mhob Pwyllgor Sgriwtini. • Sgyrsiau alinio rhaglenni â'r Arweinydd a'r Prif Weithredwr yn y Fforwm Cadeiryddion/Is-gadeiryddion Sgriwtini (misol). • Trafodaeth fisol rhwng yr Arweinydd, Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd a'r Rheolwr Sgriwtini. • Trafodaethau alinio rheolaidd → swyddogion sgriwtini a phenaethiaid gwasanaeth.	Cyngor. Craffu wedi'i gynllunio'n dda, yn effeithiol ac yn wrthrchol. (penderfyniadau gwell).
Dulliau mwy arloesol o Sgriwtini	• Cyfraniad y Paneli Sgriwtini – mae'r Paneli wedi bod yn fodd o graffu'n fanylach ar wasanaethau a phynciau penodol, ac yn adrodd i'r Pwyllgorau Sgriwtini er mwyn llywio penderfyniadau. Mae hyn wedi cynnwys adolygu a datblygu rhaglenni gwaith y Paneli. • Hunan-werthuso	Dulliau mwy arloesol o ymgymryd â gwaith craffu (cynnig SAC ar gyfer gwella), arwain at well canlyniadau a chael mwy o effaith. (penderfyniadau gwell, canlyniadau gwell).

	– Mae'r tri phanel yn cynnal hunan werthusiad yn rheolaidd ac yn adrodd ar gynnydd i'r ddau riant Bwyllgor er mwyn mesur llwyddiannau, ac er mwyn adnabod blaenoriaethau wrth symud ymlaen. • Craffu y tu allan i Bwyllgorau- mae'r sesiynau briffio misol yn fodd o graffu ar feysydd allweddol y tu allan i gyfarfodydd ffurfiol, sy'n cynorthwyo'r Aelodau i graffu'n ddeallus ac yn gywrain yng nghyfarfodydd y Panel a'r Pwyllgorau Sgriwtini o ganlyniad.	
Templed Sgriwtini	• Mae'r templed yn cynnwys cwestiynau sgriwtini clir, yn sicrhau cydymffurfiaeth â gofynion Deddf Llesiant ac yn cael effaith ar ddyfnder y cwestiynu yn ystod cyfarfodydd.	Eglurder ynghylch rôl Sgriwtini → amcanion cryno, cwestiynau sgriwtini clir, cydymffurfiaeth â gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. (penderfyniadau gwell)
Datblygiad, hyfforddiant a chefnogaeth i Aelodau	• Mae rhaglen ddatblygu sgriwtini wedi'i datblygu. • Mae sesiynau briffio misol yn cael eu cynnal sy'n cyd-fynd ag eitemau ar raglenni gwaith amrywiol Bwyllgorau.	(canlyniadau gwell, penderfyniadau gwell)

Ymgysylltu â'r Cyhoedd	Mae cyfarfodydd y Pwyllgorau Sgriwtini wedi cael eu hysbysebu ar gyfryngau cymdeithasol y Cyngor i'w hyrwyddo. Mae Protocol Siarad Cyhoeddus mewn Pwyllgorau Sgriwtini ar waith Wedi sicrhau llais y cyhoedd fel rhan o'r Rhaglen Moderneiddio Ysgolion.	(Gwell canlyniadau, gwell penderfyniadau, ymgysylltu'n well)
Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC)	Rhodddwyd rhaglen yn ei lle er mwyn mynd i'r afael â'r ddau argymhellad yn adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru ar Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus. Mae Rheolwr Rhaglen Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Môn a Gwynedd wedi cydweithio'n agos â swyddogaeth sgriwtini'r Cyngor; wedi cytuno ar amserlenni craffu, a'r meysydd i'w craffu (craffu ar wireddu'r Cynllun Llesiant, yr Adroddiad Blynnyddol, a'r trefniadau llywodraethu. Maent hefyd wedi cydweithio er mwyn ceisio alinio cylchoedd craffu i gyd-fynd â chyfarfodydd y Bwrdd. Mae'r BGC yn rhannu gwybodaeth a chofnodion er mwyn sicrhau bod gan y pwyllgorau craffu y wybodaeth angenrheidiol i graffu'n effeithiol.	Craffu effeithiol ar waith y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, gyda dealltwriaeth a hyder yr Aelodau yn cynyddu o dderbyn adroddiadau rheolaidd ar gynnydd y gwaith. Cydymffurfiaeth â chanllawiau cenedlaethol. (ymgysylltu'n well)

4.4 Hunan-asesiad o effeithiolrwydd Sgriwtini

Mae ein gwaith o fesur canlyniadau ac effaith arferion Sgriwtini yn y Cyngor hefyd wedi cynnwys rhywfaint o waith arolwg gydag Aelodau eto eleni, drwy gyfrwng trafodaethau â'r Aelodau Sgriwtini a'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth.

Cwestiynau craidd yr hunanasesiad:

- Beth oedd yr uchafbwyntiau yn Sgriwtini dros y flwyddyn ddiwethaf?
- Yn eich tyb chi, pa effaith gafodd Sgriwtini yn ystod 2020/21 wrth gefnogi'r Pwyllgor Gwaith i wneud penderfyniadau cadarn?
- Pa anghenion datblygu sydd gennych yn y rôl i'r dyfodol?
- Unrhyw sylwadau cyffredinol eraill ynglŷn â dylanwad a / neu effaith y gwaith gan Aelodau Sgriwtini yn y prosesau gwneud penderfyniadau?
- A oes cyfleoedd yn eich barn chi i ddatblygu swyddogaeth sgriwtini ymhellach o fewn y Cyngor?
- O ganlynad i'r pandemig a gweithio'n rhithiol, beth sydd wedi gweithio'n dda a beth ellir ei ddatblygu ymhellach wrth symud ymlaen?

Yr hyn oedd gan ein Haelodau i'w ddweud...

Isod, ceir blas o'r hyn a ddywedodd aelodau o'r Pwyllgorau Sgriwtini a'r Paneli Sgriwtini. Mae canfyddiadau'r ymarfer hwn wedi cael eu bwydo i mewn i'n blaenoriaethau gwelliant ar gyfer 2021/22.

EDRYCH YN ÔL

Rydym wedi parhau â'r gwaith craffu yn rhithiol, ac wedi cyflawni holl waith arferol y Pwyllgorau er gwaetha'r pandemig a'r heriau cysylltiedig. Mae pob Aelod wedi llwyddo i gyfrannu i'r swyddogaeth craffu yn ystod y flwyddyn.

Mae'r Paneli Sgriwtini yn gyfle i aelodau graffu yn fanwl iawn ar faterion penodol, gan adrodd a chyflwyno argymhellion i'r Pwyllgorau Sgriwtini sy'n hwyluso'r broses.

Mae dynameg y Pwyllgor Sgriwtini yn gweithio'n dda, gydag Aelodau yn meddu ar sgiliau a gwybodaeth gefndirol gwahanol sy'n gymorth mawr wrth graffu ar wahanol feysydd y mae'r Pwyllgorau yn gyfrifol amdanynt.

Mae'r cyfarfodydd paratoi sy'n cael eu cynnal cyn Pwyllgorau yn hynod o ddefnyddiol ac wedi datblygu yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, ac mae'r cwestiynau craffu allweddol o gymorth i ni fel Aelodau graffu.

Mae'r Paneli Sgriwtini yn golygu ein bod wedi datblygu arbenigedd a gwybodaeth fanwl am y gwasanaethau sy'n gymorth i ni ymgymryd â'r gwaith craffu yn gyffredinol.

Mae'r dechnoleg wedi golygu ein bod wedi gallu parhau i graffu drwy gydol y pandemig, a'n bod wedi datblygu ein sgiliau ymhellach.

Edrych Ymlaen

Credaf fod angen i ni fel Pwyllgor ddilyn i fyny ar eitemau wedi iddynt ddod gerbron y Pwyllgor Sgriwtini, drwy gael adroddiadau cynnydd neu ddiweddariadau ar eitemau penodol.

Dylid ceisio osgoi sefyllfa o orlwytho rhaglenni gwaith er mwyn sicrhau ein bod yn gallu craffu'n fanwl a rhoi ystyriaeth briodol i bob eitem er mwyn ychwanegu gwerth.

Mae angen sicrhau bod mewnbwn y Pwyllgor yn cael ei glywed gan Bwyllgorau Craffu cynghorau eraill mewn achos o bartneriaeth rhwng awdurdodau lleol er mwyn sicrhau cysondeb a sicrhau bod llais y Pwyllgor yn cael ei glywed.

Byddai'n ddefnyddio cael cyflwyniadau ac adroddiadau cyn cyfarfodydd o'r Paneli er mwyn gallu craffu cyn y cyfarfod ei hun er mwyn paratoi a meddwl am gwestiynau craffu ymlaen llaw.

Byddai'n ddefnyddiol cael barn rhywun annibynnol ar y swyddogaeth Sgriwtini, er mwyn gweld a oes posibl cryfhau'r swyddogaeth a'i datblygu ymhellach.

Ystyried parhau i gynnal rhai cyfarfodydd yn rhithiol yn y dyfodol megis y cyfarfodydd paratoi.

5.0 Edrych Ymlaen i 2021/22

- 5.1 Bydd yr Awdurdod yn parhau ar y cam nesaf o'i daith ddatblygu craffu, ac mae'r meysydd allweddol canlynol wedi'u blaenoriaethu yn y rhaglen ddatblygu a gyhoeddwyd yn ddiweddar ar gyfer gweithredu arnynt dros y misoedd i ddod:

MEYSYDD ALLWEDDOL DATBLYGU SGRIWTINI

Thema	Sut	Canlyniad ²
Gweledigaeth	Parhau i brif lifo egwyddorion ein gweledigaeth, a sicrhau bod gan bob Aelod Etholedig a Swyddog ddealltwriaeth gadarn o bwrpas a gwerth craffu oddi	<i>Canlyniadau gwell</i>

² Canlyniadau a Nodweddion am Drosolwg a Sgriwtini Effeithiol i Lywodraeth Leol – Craffu Da? Cwestiwn Da! Swyddfa Archwilio Cymru 2014

Thema	Sut	Canlyniad ²
	mewn i lywodraethiant y Cyngor	
Datblygiad a chefnogaeth i Aelodau	- Ailafael yn y rhaglen hyfforddiant a datblygu i gefnogi a datblygu Aelodau Sgriwtini – ffocws ar hunan-asesu; sgiliau cadeirio; craffu data perfformiad; craffu cyllidol; materion technoleg gwybodaeth; E-ddysgu - Parhau i gynnal sesiynau briffio / datblygu / adolygu byr yn rheolaidd gyda'r Aelodau Craffu	<i>Penderfyniadau gwell</i>
Paneli Sgriwtini	Cefnogi gwaith y paneli craffu drwy: - Sicrhau bod blaen raglenni'r 3 phanel yn cyd-fynd â blaenoriaethau corfforaethol y Cyngor - Datblygu ffocws esblygol i waith y Paneli - Sicrhau bod y Paneli yn cwblhau ymarferion hunanarfarnu o leiaf unwaith y flwyddyn - Cynnal adolygiad o effeithiolrwydd y Paneli Craffu fel rhan o strwythur llywodraethiant y Cyngor.	<i>Penderfyniadau gwell</i>
Ymgysylltiad Cyhoeddus yn ein gwaith Craffu	Parhau i brif lifo'r Protocol Siarad Cyhoeddus a chodi ymwybyddiaeth y cyhoedd ohono er mwyn sicrhau rhagor o gyfranogiad cyhoeddus drwy ddarparu strwythur clir i'r cyhoedd wneud cais am gael siarad mewn Pwyllgorau.	<i>Ymgysylltu'n well</i>
Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol	- Parhau i gefnogi'r cadeiryddion i ddatblygu rôl sgrwtini wrth fodloni gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 - Gwreiddio strategaeth gwestiynu gadarn yn llawn drwy ddefnyddio Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol - Adolygu ein trefniadau er mwyn	<i>Canlyniadau gwell</i>

Thema	Sut	Canlyniad ²
	sicrhau eu bod yn cydymffurfio â gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a meddylfryd swyddfa'r Comisiynydd.	
Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a gwaith partneriaethol	- Parhau i graffu gwaith y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus o gyflawni'r Cynllun Llesiant a threfniadau llywodraethu'r Bwrdd, ac effeithlonrwydd partneriaethau yn unol â'r canllawiau cenedlaethol - Parhau i wahodd partneriaid allweddol i ddod gerbron y Pwyllgorau er mwyn craffu ar eu gwaith ar yr Ynys.	<i>Ymgysylltu'n well</i>
Modelau arloesol o Sgriwtini gan Aelodau	Yn sgil pandemig Covid-19, ystyried ffyrdd mwy arloesol ac effeithiol o graffu gan fanteisio'n llawn ar dechnoleg wrth ymgymryd â hyn.	<i>Penderfyniadau gwell, canlyniadau gwell, ymgysylltu'n well</i>
Aliniad a Pherchnogaeth o Raglenni Gwaith Sgriwtini	- Adolygu a diweddarau rhaglenni gwaith y pwyllgor a'r paneli craffu yn fisol, i alinio gyda'r broses o ddiweddarau blaen raglen waith y Pwyllgor Gwaith - Sicrhau trafodaeth o'r blaen raglen waith ym mhob cyfarfod o'r Fforwm cadeiryddion Sgriwtini / pwyllgor / paneli, a sicrhau mewnbwn Aelodau wrth lunio'r rhaglenni gwaith er mwyn sicrhau perchnogaeth ohonynt - Gwneud defnydd o'r arfer dda yn rhanbarthol ac yn genedlaethol i lywio'r rhaglenni gwaith	<i>Penderfyniadau gwell, canlyniadau gwell</i>
Hunanasesiad o'n trefniadau Sgriwtini lleol	Aelodau'n parhau i gwblhau ymarferion hunanasesu, sy'n cynnwys dynodi argymhellion er mwyn gwella'r trefniadau craffu presennol: - fel rhan o'r broses o baratoi'r Adroddiad Blynnyddol Sgriwtini - i asesu canlyniadau ac effaith ein paneli sgriwtini	<i>Canlyniadau gwell</i>
Codi ymwybyddiaeth/rhannu gwybodaeth	Adolygu'r wybodaeth ynglŷn â threfniadau craffu'r Cyngor sydd ar wefan y Cyngor er mwyn:	<i>Penderfyniadau gwell, canlyniadau gwell, ymgysylltu'n well</i>

Thema	Sut	Canlyniad ²
	1. Sicrhau bod Aelodau Etholedig yn gallu llwyddo yn eu rôl 2. Galluogi i lais unigolion a rhanddeiliaid fod yn amlwg yn y broses graffu 3. Codi ymwybyddiaeth o'r Protocol Siarad Cyhoeddus	
Cau'r Cylch Sgrwtini ac Aliniad gyda'r Byrddau Trawsnewid	• Atebolrwydd drwy adrodd ar gynnydd gwaith y Paneli yn chwarterol, a pharhau i ffurfioli'r drefn o adrodd i'r Pwyllgorau Sgrwtini drwy Gadeiryddion y Paneli fel mater o drefn	<i>Penderfyniadau gwell, canlyniadau gwell, ymgysylltu'n well</i>
Paratoi at Fesur Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru)	• Trefnu sesiynau briffio penodol i Aelodau craffu ar oblygiadau'r Mesur ar swyddogaeth craffu y Cyngor drwy: 1. Sicrhau bod gwybodaeth ar gael i bwyllgorau craffu Ystyried goblygiadau'r Mesur o ran ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau benodi cyd-bwyllgorau craffu • Diwygio cylch gorchwyl y Pwyllgorau Craffu/Y Cyfansoddiad i gynnwys y ddarpariaeth.	<i>Penderfyniadau gwell, canlyniadau gwell,</i>

6.0 CYSYLLTU Â SGRIWTINI

- 6.1 I ddysgu mwy am sgrwtini ar Ynys Môn neu i wneud unrhyw sylwadau cysylltwch os gwelwch yn dda â:

Yr Uned Sgrwtini,
Cyngor Sir Ynys Môn,
Swyddfeydd y Cyngor,
Llangefni.
Ynys Môn.
LL77 7TW

Anwen Davies	Rheolwr Sgriwtini (arwain ar gefnogi'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol)	(01248) 752578 AnwenDavies@ynysmon.gov.uk
Sioned Rowe	Swyddog Sgriwtini (arwain ar gefnogi'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio)	(01248) 752039 SionedRowe@ynysmon.gov.uk

Adroddiad Blynyddol Trosolwg a Sgriwtini: 2020/21

ATODIADAU

BETH YW TROSOLWG A SGRIWTINI?

Cyd-destun polisi cenedlaethol

Cyd-destun cenedlaethol:

Mae pwyllgorau sgrwtini yn rhan o'r ffordd y mae llywodraeth leol yng Nghymru yn gweithredu. Yn ogystal â sefydlu Pwyllgor Gwaith i wneud penderfyniadau, mae Deddf Llywodraeth Leol 2000 yn ei gwneud yn ofynnol i sefydlu un neu ragor o bwyllgorau sgrwtini. Eu rôl pennaf yw dal y rheini sy'n gwneud penderfyniadau i gyfrif, gyrru gwelliant, gweithredu fel llais y gymuned a chwarae rôl wrth ddatblygu ac adolygu polisïau.

Mae'r Ganolfan Graffu Gyhoeddus (CfPS)³ yn arddel pedair egwyddor allweddol i gefnogi gwaith sgrwtini effeithiol gan Aelodau:

- i. Darparu her "cyfaill beirniadol" i'r rheini sy'n llunio polisïau ac yn gwneud penderfyniadau
- ii. Sicrhau y clywir llais a phryderon y cyhoedd a chymunedau
- iii. "Llywodraethwyr annibynnol eu meddwl" sy'n arwain y broses sgrwtini ac yn cymryd perchnogaeth ohoni
- iv. Yn seiliedig ar dystiolaeth ac yn gyrru gwelliant mewn gwasanaethau cyhoeddus.

³ Canllaw Sgrwtini Da, Canolfan Graffu Gyhoeddus 2004

CYLCH GORCHWYL AC AELODAETH EIN PWYLLGORAU SGRIWTINI

Mae'r swyddogaeth trosolwg a sgrwtini yng Nghyngor Sir Ynys Môn yn parhau i gael ei chyflawni drwy gyfrwng strwythur sy'n cynnwys dau o riant bwyllgorau sgrwtini – Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol a'r Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio.

Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol

Cylch gorchwyl:

- Ffocws gwaith y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol yw darparu sicrwydd ynghylch cyflawni a darparu'r holl wasanaethau; sicrhau bod y Cyngor yn cyflawni ei amcanion corfforaethol a'i amcanion ar gyfer ei wasanaethau (fel yr amlinellwyd yn y Cynllun Corfforaethol, y Gyllideb Flynyddol, y Fframwaith Polisi a Chyllideb, y Fframwaith Rheoli Perfformiad, Polisiau Corfforaethol neu eu cynlluniau a'u polisiau olynol); a chefnogi a gwneud argymhellion ar gyfer gwelliant parhaus.
- Mae aelodau'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol yn cynnal cyfarfodydd paratoi cyn pob pwyllgor er mwyn paratoi a rhoi ffocws i'r drafodaeth yng nghyfarfodydd ffurfiol y pwyllgor. Ystyriir bod hyn yn arfer dda a bwriedir parhau â'r trefniadau hyn yn 2021/22.

Aelodaeth

- Y Cynghorydd Aled Morris Jones yw cadeirydd y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol a chaiff gefnogaeth gan yr Is-gadeirydd, sef y Cynghorydd Dylan Rees. Mae deg o aelodau'n gwasanaethu ar y pwyllgor⁴ gyda darpariaeth ar gyfer 4 aelod cyfetholedig:

⁴ Mae aelodaeth cyngorwyr ar y Pwyllgorau Sgrwtini yn adlewyrchu cydbwysedd gwleidyddol y Cyngor

Aelodaeth Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol

	Enw	Ward	Parti Gwleidyddol / Grŵp		Enw	Ward	Parti Gwleidyddol / Grŵp
	Cyng Aled Morris Jones (Cadeirydd)	Twrcelyn	Annibynwyr Môn		Cyng Dylan Rees (Is- gadeirydd)	Canolbarth Môn	Plaid Cymru
	Cyng Lewis Davies	Seiriol	Plaid Cymru		Cyng John Griffith	Talybolion	Plad Cymru
	Cyng Alun Roberts	Seiriol	Plaid Cymru		Cyng Nicola Roberts	Canolbarth Môn	Plaid Cymru
	Cyng Richard Griffiths	Twrcelyn	Y Grŵp Annibynnol		Cyng Richard O Jones	Twrcelyn	Y Grŵp Annibynnol
	Cyng J Arwel Roberts	Ynys Gybi	Plaid Lafur		Cyng Bryan Owen	Bro Aberffraw	Annibynwyr Môn

Aelod o'r Pwyllgor Sgrwtini
Corfforaethol yn ystod rhan o
2020/21.

Cyng Margaret Roberts

PWYLLGOR SGRIWTINI PARTNERIAETH AC ADFYWIO

Cylch gorchwyl:

- Prif ffocws y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio yw sicrhau yr hyrwyddir buddiannau Dinasyddion Ynys Môn ac y gwneir y defnydd gorau o adnoddau'r Cyngor, yn unol â blaenoriaethau'r Cyngor, sy'n dangos gwerth ychwanegol yn sgil gweithio gyda phartneriaid. Mae cylch gorchwyl y pwyllgor yn cynnwys trefniadau rhanbarthol a chenedlaethol yn ogystal â threfniadau lleol.
- Y pwyllgor hefyd yw'r Pwyllgor Trosedd ac Anhrefn enwebedig sy'n delio â materion trosedd ac anhrefn, fel sy'n ofynnol o dan Adrannau 19 a 20 o Ddeddf yr Heddlu a Chyfiawnder 2006. Hwn yw'r pwyllgor dynodedig hefyd ar gyfer craffu gwaith Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ynys Môn a Gwynedd.
- Mae'r Pwyllgor wedi cyflwyno'r arfer o gynnal cyfarfodydd briffio gydag aelodau cyn pob cyfarfod ffurfiol o'r pwyllgor sgriwtini. Caiff hyn ei weld fel arfer da a bwriedir parhau â'r trefniadau hyn yn 2021/22.

Aelodaeth:

- Y Cynghorydd Gwilym Jones yw Cadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio a chaiff gefnogaeth gan yr Is-gadeirydd, sef y Cynghorydd Glyn Haynes. Mae deg o aelodau hefyd yn gwasanaethu ar y pwyllgor hwn gyda darpariaeth ar gyfer 4 aelod cyfetholedig:

Aelodaeth Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio

	Enw	Ward	Parti Gwleidyddol/ Grŵp		Enw	Ward	Parti Gwleidyddol / Grŵp
	Cyng Gwilym O Jones (Cadeirydd)	Llifon	Y Grŵp Annibynnol		Cyng Glyn Haynes (Is- gadeirydd)	Caergybi	Plaid Lafur
	Cyng Dafydd Roberts	Bro Rhosyr	Y Grŵp Annibynnol		Cyng Vaughan Hughes	Lligwy	Plaid Cymru
	Cyng Alun Roberts	Seiriol	Plaid Cymru		Cyng Margaret Roberts	Lligwy	Plaid Cymru
	Cyng Nicola Roberts	Canolbarth Môn	Plaid Cymru		Cyng Trefor Lloyd Hughes	Ynys Gybi	Plaid Cymru
	Cyng Kenneth P Hughes	Talybolion	Annibynwyr Môn		Cyng Robert Llewelyn Jones	Caergybi	Annibynwyr Môn

Gall ein pwyllgorau sgrwtini wneud eu gwaith mewn un o'r ffyrdd canlynol:

- Ystyried y pwnc yn ystod cyfarfod ffurfiol
- Ystyried y pwnc yn fanylach drwy sefydlu panel canlyniad sgrwtini NEU
- Cynnal sesiynau anffurfiol ar faes polisi penodol.

Unwaith eto yn ystod 2020/21, roedd y pwyllgorau sgrwtini yn ymwybodol o'r angen i geisio canolbwyntio eu gwaith ar ganlyniadau ac o fewn fframwaith Swyddfa Archwilio Cymru o nodweddion a chanlyniadau sgrwtini a throsolwg effeithiol mewn llywodraeth leol⁵:

- Canlyniadau gwell
- Penderfyniadau gwell
- Ymgysylltu'n well

Galw penderfyniadau i mewn: gall pwyllgorau sgrwtini "alw i mewn" penderfyniad a wnaed gan y Pwyllgor Gwaith, Aelod Portffolio neu swyddog sydd wedi cael pwerau dirprwyol gan y Pwyllgor Gwaith i wneud penderfyniad penodol. Nid yw'r pwyllgorau sgrwtini ond yn galw penderfyniad i mewn pan mae rheswm da dros wneud hynny (drwy Brawf o Arwyddocâd), ac yn ystod 2020/21 gwnaed hyn ddwywaith, gan y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol. Gwelwyd y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol yn galw mewn y penderfyniad canlynol gan y Pwyllgor Gwaith / Deilydd Portffolio:

1. Penderfyniadau'r Pwyllgor Gwaith

- Tir ar Stad Ddiwydiannol Mona - Cais gan Gymdeithas Amaethyddol Ynys Môn i ddiwygio amodau'r brydles
- Moderneiddio Ysgolion Ardal Llangefni Ysgol Talwrn ac Ysgol Y Graig

⁵ Craffu Da? Cwestiwn Da! Swyddfa Archwilio Cymru, 2014

Gweledigaeth ar gyfer sgrwtini effeithiol yng Nghyngor Sir Ynys Môn

Gweledigaeth

Mae Sgrwtini yn Ynys Môn yn anelu at sicrhau gwell canlyniadau ar gyfer dinasyddion a chymunedau a hefyd ychwanegu at effeithiolrwydd y Cyngor drwy helpu i wneud gwasanaethau cyhoeddus yn fwy tryloyw, cynhwysol, atebol a chost effeithiol.

Egwyddorion Arweiniol ar gyfer Sgrwtini yn Ynys Môn

- Mae sgrwtini yn creu awyrgylch o gyd-ymddiriedaeth, cydweithio a rhannu cyfrifoldebau er mwyn sicrhau'r canlyniadau gorau ar gyfer cymunedau lleol.
- Mae Aelodau nad ydynt ar y Pwyllgor Gwaith yn anwleidyddol yn y modd y maent yn cyflawni eu swyddogaethau cefnogi a herio.
- Mae gweithgaredd sgrwtini yn ehangu yn uniongyrchol y sylfaen dystiolaeth sydd ar gael ar gyfer gwneud penderfyniadau a chyflwyno rhaglenni trawsnewid oherwydd mae'n rhoi syniad o'r modd y mae cymunedau lleol yn debygol o deimlo am y cynigion.
- Mae Aelodau nad ydynt ar y Pwyllgor Gwaith yn helpu i sicrhau y cymerir ymagwedd strategol, tymor hir pan mae bwriad i ail-gyflunio gwasanaethau ar raddfa fawr a hynny drwy ddarparu her adeiladol wrth roi prawf ar ragdybiaethau, edrych ar risgiau a herio'r modd y mae adnoddau'n cael eu blaenoriaethu.

Ein Gwerthoedd

Trosolwg a Sgrwtini yn Ynys Môn....

- Mae'n edrych 'ymlaen ac at allan' ac yn rhagweithiol yn hytrach nag yn 'fewnol ac mewn modd ymatebol'.
- Mae gan sgrwtini rôl sydd wedi ei diffinio'n glir ac sy'n cael ei gwerthfawrogi yn nhrefniadau gwella a llywodraethiant y cyngor.
- Mae'n anwleidyddol, yn gadarn o ran ei fethodoleg ac yn cynnwys amrediad eang o ffynonellau dystiolaeth a safbwyntiau gan gynnwys rhai gan bartneriaid strategol, rheoleiddwyr a'r cyhoedd.
- Mae'n cael ei arwain gan gynghorwyr sy'n cael y cyfleoedd hyfforddi a datblygu y maent eu hangen i ymgymryd â'u rôl yn effeithiol.
- Mae'n derbyn cefnogaeth effeithiol gan uwch dîm arweinyddiaeth y Cyngor sy'n sicrhau bod y wybodaeth a ddarperir ar gyfer trosolwg a sgrwtini o ansawdd uchel ac yn cael ei darparu mewn modd amserol a chyson.
- Mae'n cymryd i ystyriaeth pryderon a fynegir ar lefel ward mewn modd nad yw'n blwyfol wrth reoli ei raglen waith ar gyfer y dyfodol.
- Mae'n cael ei gynllunio'n dda, ei gadeirio'n effeithiol ac mae'n gwneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd ar gael iddo.
- Mae'n cael ei gydnabod gan y pwyllgor gwaith a'r uwch dîm arweinyddiaeth fel mecanwaith pwysig yn y Cyngor ar gyfer ymgysylltiad cymunedol ac mae'n golygu ei bod yn haws i ddinasyddion ymwneud â llywodraethiant.
- Adeiladu ymddiriedaeth a pherthnasau cadarnhaol gydag amrediad eang o randdeiliaid mewnol ac allanol.